

Rein på innmark

Store deler av Trøndelag ligger innenfor det samiske reinbeiteområdet, og det vil komme rein inn på innmark fra tid til annen. Reindriften har rett til å beite med rein i all utmark, men har i utgangspunktet ikke beiterett på innmark. Reindriftslovens § 28 sier at reinen så vidt det er mulig skal hindres fra å gjøre skade eller komme utenfor område hvor den har rett til å være. Hvis det går rein på din innmark og som kan medføre skade på avling, må du si fra til leder i reinbeitedistriktet, gjerne ved SMS. Reineiere har da mulighet for å flytte rein for å unngå at det blir skader på innmarka.

1. Dokumentasjon av rein på innmark

Ta bilde og video, bruk gjerne drone for å få en oversikt. Noter ned tid, sted og ca. antall rein. Ta nærbilder av jord og avling dersom det skal dokumenteres skade. En dokumentasjon av redusert avling kan være grunnlag for skadeerstatning.

Dersom det er betydelige skader på jord og avling kan dette også dokumenteres av noen eksternt, enten Norsk Landbruksrådgiving eller kommunen. Disse kan være vitner i et senere skjønn.

2. Varsling om rein på innmark

Melding om rein på innmark skal gå til leder i reinbeitedistriktet: (ikke til politi, Statsforvalteren eller andre). Den bør fortrinnsvis skje ved SMS gjerne medfølgende bilde. Mottaker skal så snart som mulig gi tilbakemelding om når reinen kan bli flyttet. Reineier/reinbeitedistrikt vil forsøke å drive reinen til område med beiterett så snart det er mulig, men i enkelte perioder kan umiddelbar aksjon være krevende når de er opptatt med andre akutte gjøremål. Dersom forholdene er slik at reinen trekker inn på innmark en plass, vil det gjerne være slik at det arbeides med å holde rein borte fra innmark flere steder samtidig.

Kontaktinformasjon til ledere i reinbeitedistriktet og kart, ligger på Statsforvalteren sin hjemmeside: <https://www.statsforvalteren.no/portal/Landbruk-og-mat/Reindrift/leder-og-nestledere.pdf> (statsforvalteren.no)

Meldingen kan i tillegg være skriftlig på mail og medfølgende ytterligere dokumentasjon. Kopi av melding kan gjerne sendes Bondelagskontoret.

3. Oppfølging av varsel

Hvis man ikke får svar fra leder for reinbeitedistriktet, kontakt reindriftsavdelingen hos Statsforvalteren. [Reindrift | Statsforvalteren i Trøndelag](#) [Reindrift | Statsforvalteren i Trøndelag](#) De kan videreformidle informasjon, har ansvar for å bidra til å redusere konflikter mellom reinbeitenæringa og jorbruksinteresser, og kan utdype nærmere om

plikter og rettigheter for begge parter. Telefonnummer ligger på Statsforvalterens hjemmeside.

En eventuell flytting av rein fra innmark, bør skje i samråd med reinbeitedistriktet. Rein i dårlig kondisjon må behandles forsiktig. Det samme gjelder drektige simler og simler med kalv.

4. Skade og skjønn

Dersom rein på innmark har medført skade på jord og avling kan det kreves erstatning etter Lov om Reindrift § 67. Krav om erstatning for skade rettes skriftlig til leder av Reinbeitedistriktet og da er opplysningene i punkt nr 1 nødvendige. I tillegg må man si noe om skadens art og omfang, erstatningskravets størrelse og så vidt mulig hvem som eier reinen. Det bør settes en svarfrist på slike krav. Dersom det ikke kommer til enighet om erstatning kan tvisten avgjøres ved skjønn, jfr § 70. Krav om skjønn bør framsettes så snart som mulig enten til jordskifterett eller tingrett.

I § 70 a er angitt saksbehandlingen ved erstatningskrav. For krav til Jordskifteretten kan nyttes et eget skjema som finnes på nettsiden til jordskifteretten. Ta gjerne kontakt med jordskifteretten for å få rettledning om hvordan kravet skal utformes. Innsending av skjema på mail kan gjerne følges opp med telefonisk kontakt.

Rettens leder skal snarest mulig foreta en befaring sammen med bonde, en representant fra kommunen, en representant fra reindriftsforvaltningen samt leder av reinbeitedistriktet. Rettens leder vil ved befaringen avgjøre om det er forvoldt skade som skal følges videre opp. Rettens leder vil også i prosessen forsøke å megle mellom partene med sikte på en minnelig løsning.

Hvis retten konstaterer skade og partene ikke kommer til enighet om et skadeoppgjør, avholder retten skadeskjønn etter at det er gjennomført saksforberedelse.

5. Ansvar og oppfølging

- Bonden/grunneieren har ansvar for si fra til reinbeitedistriktet hvis det er rein på innmark som kan volde skade og eventuelt dokumentere skade.
- Bondelaget skal bistå sine medlemmer så langt det er mulig
- Reineier/distriktet plikter å holde reinen under slikt tilsyn at den så vidt mulig hindres fra å volde skade, komme utenfor lovlig beiteområde eller sammenblandes med annen rein, Rdl. § 28. Skade som reinen gjør kan kreves erstattet. Dersom reinen befinner seg på område hvor den har rett til å være, og skaden ikke i vesentlig grad overstiger det som må ansees påregnelig ved rasjonell og forsvarlig drift må reineier ha utvist skyld for å bli erstatningsansvarlig.
- Statsforvalteren er regional statlig reindriftsmyndighet og følger opp statlige retningslinjer for reindrift. Statsforvalteren har også et ansvar for å påse at reindriften skjer på lovlig måte.
- Jordskifterett/tingrett har plikt til å motta alle krav om skjønn og kan bare avvise disse på saklig grunnlag.

